

HET GROENGEBIED TUSSEN EINDHOVEN EN HELMOND, EEN BEDREIGD GEBIED

Een waardevol gebied

Tussen Eindhoven en Helmond ligt een open groene ruimte, rijk aan natuurterreinen en agrarische gronden met hoge cultuurhistorische en natuurwetenschappelijke waarden. Zowel in het Landschapsonderzoek van de Agglomeratie Eindhoven als in het streekplan voor Midden- en Oost-Brabant, worden een aantal gebieden als ecologisch waardevol aangemerkt: o.a. Breugelse Beemden, Heerendonk, Nuenens Broek, Dommeldal en Stiphoutse Bossen. Enkele delen zijn als relatienotagegebied aangegeven. Een groot deel van de landbouwgebieden in dit groengebied bezit hoge natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het betreft hier vooral de kleinschalige natte broekgebieden met houtwallen, singels, kleine bosjes en slootjes; de oude 'open' akkergebieden met bolle vormen en veel reliëf en de karakteristieke heideontginningsgebieden met heiderestanten, zandwegen, singels en naaldbosjes. Dit aaneengesloten groene middengebied biedt een groot aantal vogelsoorten nog voldoende broed- en fourageermogelijkheden. Het aantal voorkomende plantensoorten is groot, enkele gebieden zijn in vegetatiekundig opzicht erg waardevol. Ook in recreatief opzicht is het gebied van groot belang (fietsers en wandelaars).

Een bedreigd gebied

Dit waardevolle middengebied, de groene long in het verstedelijkte gebied wordt voortdurend bedreigd door allerlei grote en kleine ruimtelijke ordeningsplannen:

*woningbouw: Eindhoven en Helmond raken volgebouwd en zoeken mogelijkheden om buiten hun gemeentegrenzen te bouwen. Ook de gemeenten in het middengebied slokken steeds meer groene ruimte op.

*wegenaanleg: de F-variant van de A50/A58 was door dit gebied gepland.

*aanleg en uitbreiding van industrieterreinen.

*de toenemende intensivering in de landbouw: ontwatering, verzuring, vermessing, schaalvergroting, toenemende bebouwing, verdwijnen kleine landschapselementen.

*aanvraag voor landinrichting: voor dit gebied ligt nog steeds een aanvraag van de gezamenlijke agrarische organisaties voor landinrichting; een ruilverkaveling in een nieuw jasje. De dreiging van dit project dat bij doorgang grote schade aan de natuur- en landschapswaarden zal toebrengen (kijk maar naar Strijper Aa-Budel, Borkel en Schaft en Sint-Oedenrode) hangt nog steeds boven dit gebied.

Kortom allerlei menselijke activiteiten en ingrepen tasten de natuur- en landschapswaarden van het middengebied aan. Het gaat niet alleen om grote zaken (luchtverontreiniging, verzuring, vermessing en verdroging) maar ook om kleine zoals ontgrondingen, jacht en lawaaispoorten. Vooral het gezamenlijk effect van alle afzonderlijke activiteiten is groot.

Een ecologische visie

Op initiatief van de WNM Helmond e.o. zijn alle milieu-, IVN- en KNNV-groepen uit het middengebied uitgenodigd mee te denken over, en mee te

werken aan een strategie om het gebied tussen Eindhoven en Helmond te behouden en te beschermen.

Alle betrokken gemeenten (Geldrop, Eindhoven, Nuenen, Helmond, Aarle Rixtel, Mierlo, Beek en Donk, Lieshout, Son en Breugel) zijn in de overleggroep door één of meer organisaties vertegenwoordigd. Een kleine begeleidingsgroep heeft wat voorwerk gedaan en tracht een en ander te coördineren. Tijdens de vergaderingen zijn de volgende standpunten aangenomen:

*het Middengebied tussen Eindhoven en Helmond behoort tot de schaarse aaneengesloten waardevolle groene gebieden in Nederland en moet in zijn geheel beschermd worden.

*als grenzen van het gebied worden aangehouden: de bebouwing van Eindhoven, de Zuid-Willemsvaart, het Eindhovens Kanaal en het Wilhelminakanaal (totaal 8-10.000 ha. groot)

*de waarden van het gebied moeten objectief aangetoond worden door middel van gebiedsdekkende inventarisaties van flora en fauna. Ook de historisch landschappelijke structuren en cultuurhistorische aspecten zullen hierbij betrokken worden.

*met behulp van de verzamelde gegevens zal een ecologische visie opgesteld worden.

*deze visie zal gebruikt worden om de ecologische waarde van het gebied 'hard' te maken en toekomstige aantastingen op grote en kleine schaal tegen te houden (toetssteenfunctie).

*met deze nota zullen de gemeentelijke en provinciale overheden onder druk gezet worden om de waarden van het gebied blijvend te beschermen en waar mogelijk verder te ont-

wikkelen (bv. door middel van natuurontwikkelingsprojecten).

Ook U kunt meewerken!

Voor de opstelling van de visie zijn grondige uniforme gebiedsdekkende inventarisaties van flora en fauna (voornamelijk vogels) noodzakelijk. Wij zoeken mensen die ons hierbij willen helpen. De begeleidingsgroep stelt een eenvoudige handleiding op, zodat de inventarisatie van planten en vogels (het gaat hierbij om een aantal indicatorsoorten) in het gehele gebied op dezelfde manier wordt uitgevoerd.

Voor de start van het inventarisatie seizoen wordt een korte cursus "herkenning en determinatie van soorten" georganiseerd, waarbij tevens de inventarisatiehandleiding zal worden toegelicht. Het is de bedoeling om de medewerk(st)ers tijdens het project regelmatig op de hoogte te houden en in staat te stellen om meer inzicht te krijgen in de ecologie van het onderzochte gebied (o.a. via excursies en diavoorstellingen).

Er wordt naar gestreefd de concept-visie eind 1990 afgerond te hebben. Ieder die meegewerkt heeft, krijgt het definitieve rapport.

Help mee het Middengebied Eindhoven-Helmond, uw woon- en leefgebied te beschermen! Uw hulp is noodzakelijk. Laat U niet afschrikken; enthousiasme staat voorop. Meewerken, eventueel in teams kan een leerzame en interessante ervaring zijn. U kunt zich opgeven bij de secretaris van de begeleidingsgroep: Jan Gommans, tel: 04927-61252 of bij Uw plaatselijke werkgroep. Namens de begeleidingsgroep:

JAN GOMMANS

